

**Agora
del Besòs**

Aigua és vida

AMAP
Associació de Municipis
i Entitats per l'Aigua Pública

**Associació
de Naturalistes
de Girona**

**ecologistes
en acció**

**Enginyeria
Sense Fronteres**

**Grup de
Defensa del Ter**

**Moviment
Aigua pública
i democràtica**

**Plataforma
en defensa
de l'Ebre - PDE**

**Preservem
el litoral**

PROU SAL!

**TAULA
DEL
Llobregat**

Decàleg pel bon estat ecològic dels nostres ecosistemes fluvials, l'acompliment del Dret Humà a l'Aigua i la gestió Pública i Democràtica de l'Aigua.

**Instem al PSC, ERC, JxCat, CUP i ECP incorporin aquest decàleg
de mesures a implementar en un possible pacte per al govern de
Catalunya.**

L'aigua és essencial per a la vida humana i la biodiversitat. La comunitat científica ens alerta que els efectes del canvi climàtic, en especial en els països mediterranis, tindrà greus impactes sobre l'accés a l'aigua, disminuint la seva disponibilitat i augmentant les sequeres i les inundacions. Al que caldrà sumar-li els ja notables problemes de qualitat que pateixen les masses d'aigua al nostre territori. Així mateix, els científics també ens alerten que un dels efectes del canvi climàtic i la degradació ecològica serà la recurrencia de pandèmies com la que estem patint i probablement més letals, en què l'aigua és un element vital per a superar-les.

Des de l'Agora del Besòs, Aigua és Vida, Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública, Associació de Naturalistes de Girona, Ecologistes en Acció, Enginyeria sense Fronteres, Grup de Defensa del Ter, Moviment per l'Aigua Pública i Democràtica, Plataforma Preservem el Litoral del Maresme, Plataforma en Defensa de l'Ebre, Prou Sal i la Taula del Llobregat considerem que és imprescindible prendre una sèrie de mesures urgents relacionades amb la planificació hidrològica i en la consideració plena de l'aigua com a Dret Humà. Per la qual cosa, instem a les formacions polítiques PSC, ERC, JxCat, CUP i ECP, amb possibilitats de formar el proper govern de Catalunya a:

1.- Incorporar el Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament en la legislació, al més alt rang possible. **El Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament s'ha de legislar**, si més no, **a la Llei d'Aigües de Catalunya, incorporant** especialment tot allò relatiu a **l'assequibilitat** (tots els operadors han de garantir una dotació bàsica a preu reduït i que, en el cas de famílies vulnerables, sigui gratuït).

2.- **L'aprovació del Pla de Districte de Conca Fluvial de Catalunya del 3r Cicle (2.022-27), ha d'incorporar totes les mesures necessàries per a obtenir el bon estat ecològic de totes les masses d'aigua a Catalunya, ja siguin superficials, subterrànies o costaneres. S'ha de basar en una relació d'usos encapçalada pels usos ambientals, seguida pels usos domèstics, els agrícoles i, en darrer terme, els industrials** (el quals inclouen el

turístic). La Generalitat de Catalunya i el Ministerio de Transición Ecològica y Reto Demográfico han d'**aturar el creixement de regadius a la Conca de l'Ebre (també a Catalunya) i endegar la mobilització de sediments des dels embassaments de Flix, Riba-roja i Mequinensa** amb l'objectiu d'evitar la regressió, subsidència i salinització del Delta de l'Ebre. Aquestes mesures hauran de ser incorporades al 3r Cicle del Pla Hidrològic de l'Ebre.

3.- **Per garantir el compliment** estricte i prioritari **dels cabals de manteniment** per a tots els trams dels rius, el bon estat ecològic dels aqüífers i l'abastament d'aigua per als usos preferencials ambientals i domèstics, **s'implementarà una política activa de control de la demanda, que inclou la moratòria de creixement urbanístic al litoral i la regió metropolitana** (o en general a zones amb dèficit hídric o sanejament inadequat), **l'establiment de tarifes progressives segons usos i consum** per incentivar l'estalvi d'aigua, **un programa de recuperació d'aqüífers contaminats, una reducció de la cabana porcina, considerar els purins com un residu, i un programa a gran escala d'aprofitament de les aigües subterrànies, regenerades i pluvials** urbanes que en cap cas hauran d'incomplir els cabals de manteniment, sobreexplotar els aqüífers o tenir per objecte nous creixements si no satisfer les demandes actuals.

4.- **Només es podran atorgar concessions** de noves fonts d'abastament, recuperació de pous, efluent de depuradores o aprofitament de pluvials per als diversos usos **a les administracions o empreses públiques**. No es podrà donar concessions a empreses privades, doncs aquesta lògica d'ús mercantil de l'aigua és incompatible amb el seu reconeixement com a dret humà fonamental per a la vida i domini públic hidràulic.

5.- Cal un **programa de modernització dels regadius, però l'estalvi d'aigua que es generi ha de dirigir-se a garantir els cabals de manteniment, la qualitat dels ecosistemes fluvials, i els usos ambientals i domèstics**. Aquest estalvi no es pot dirigir a noves concessions que posin el sistema encara en més fallida. I, per tant, **cal reformular els canals Segarra-Garrigues i Xerta-Sènia**, atès que no hi ha prou aigua per aquests nous regadius i són la porta al transvasament de l'Ebre a Barcelona i al sud de l'arc mediterrani.

6.- **Cal complir el retorn de cabals al Ter**. La millor opció en un període de crisi global i incertesa per garantir els abastaments i complir amb la Directiva Marc d'Aigua és implementar mesures de contenció de la demanda (moratòria urbanística, tarifes progressives segons usos i consums, etc.), garantir els usos preferents ambientals de l'aigua i aportar múltiples noves fonts d'acord amb els criteris de la Nova Cultura de l'Aigua (aigües regenerades, aprofitament pluvials, recuperació d'aigües subterrànies i mesures d'estalvi). La dessalació s'ha de considerar l'última font de suport per a fer front a períodes de sequera. A hores d'ara, ja és en marxa l'ampliació de la dessalitzadora de la Tordera i la del Prat de Llobregat té encara molt marge de producció, doncs habitualment només funciona al 10%, i com a màxim a un 30%. Per tant, no cal construir la dessalitzadora del Foix com a reforç del sistema Ter-Llobregat, a banda de tractar-se d'una infraestructura clau per a fer efectiu el transvasament de l'Ebre a Barcelona. Ara bé, el retorn del transvasament del Ter des del Sistema en alta Ter Llobregat en cap cas pot servir per augmentar el transvasament del Ter a la Costa Brava per a nous creixements urbanístics (on també cal una moratòria) o per a nous usos, atès que la prioritat és garantir el cabal de manteniment i

els objectius ambientals dels espais Xarxa Natura 2.000 vinculats al riu Ter.

7.- Tal com fixa la Directiva Marc d'Aigua la Generalitat ha de **fomentar la participació ciutadana** en la gestió de l'Aigua. **Cal recuperar** i readaptar **els consells de conca** aprovats al primer cicle de planificació hidrològica de l'ACA. Com a entitats autònomes que han de supervisar i fiscalitzar, cal dotar-les dels recursos humans i econòmics suficients per complir el seu mandat i propiciar una participació significativa amb la societat civil, tal i com recomana l'últim informe del relator del DHAS de Nacions Unides.

8.- Les actuacions de ICL, la salinització del riu Llobregat i l'apropiació de recursos públics són cada vegada més un exemple d'**extractivisme al Llobregat**, mentre la Generalitat mira cap un altre costat. Cal una auditoria independent que avalui les promeses de la multinacional, exigeixi les fiances corresponents i fins i tot la possibilitat de nacionalització de la mineria, generant treball en el desenrunament

9.- Aquests temps de pandèmia ens han permès una cosa: posar en valor la gestió pública dels serveis públics. I l'aigua no ha escapat a aquesta lògica. Cada cop més municipis estan apostant per recuperar la gestió directa del servei. Però es troben amb un marc normatiu que retalla l'autonomia local en matèria de d'abastament d'aigua potable, i que dificulta summament aquests processos de remunicipalització. Per tot plegat, es fa imprescindible **una reforma del Text refós de la Llei Municipal i del Règim Local de Catalunya i del Reglament d'Obres, Activitats i Serveis. De forma complementària, es posarà en marxa**, amb els recursos suficients, **l'oficina de suport als municipis que vulguin recuperar la gestió directa de l'aigua**, que es va aprovar el 2015 en moció aprovada al Parlament.

10.- Els fons europeus constituïts per a la reactivació econòmica (**NextGenerationEU**) s'han d'adreçar, en l'àmbit de l'aigua, a **reforçar el sector de la gestió pública i aconseguir el bon estat ecològic de totes les masses d'aigua**. Els operadors públics depenen d'uns administracions públiques que han hagut de fer front a una emergència social sense precedents, i a esmerçar-hi una important quantitat de recursos; esforç que en cas cas han fet els operadors privats. Per tant, cal que aquests fons es dediquin fonamentalment a **operadors públics d'aigua, tant en alta com en baixa**, així com a resoldre els dèficits crònics que es donen al sanejament en baixa a molts municipis de Catalunya.

Així mateix, davant la gran vulnerabilitat del litoral català i els espais riberencs dels rius, s'han de **destinar els fons NGEU a adaptar-nos al canvi global**. Cal mobilitzar el cúmul de sediments i sorres emmagatzemats en els embassaments, trobar nous emplaçaments per alliberar les zones inundables de construccions que posen en risc els béns naturals, materials i les vides humanes i implementar mesures per aconseguir el bon estat hidromorfològic dels nostres rius com és la renaturalització dels trams de rius molt alterats i urbanitzats. Encara som a temps de posar la vida al centre.

Catalunya, 24 de febrer de 2.021

Agora del Besòs, Aigua és Vida, Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública, Associació de Naturalistes de Girona, Ecologistes en Acció, Enginyeria sense Fronteres, Grup de Defensa del Ter, Moviment per l'Aigua Pública i Democràtica, Plataforma Preservem el Litoral del Maresme, Plataforma en Defensa de l'Ebre, Prou Sal i la Taula del Llobregat